

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Обліково-економічний факультет
(повна назва факультету)

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

Допустити до захисту

Завідувач кафедри _____
(підпис)

д.е.н., проф. Лоханова Н.О.
(прізвище та ініціали)

«__» _____ 20__ року

Дипломна робота

магістра

на тему: Методи обліку витрат на виробництво та калькулювання
собівартості продукції у системі управління підприємствами (на прикладі ТОВ
"Енікісс")

Виконав: студентка VI курсу, групи 2

Спеціальності 8.03050901 "Облік і аудит"

Кара А.В.

Керівник: к.е.н., доцент Татарінова Г.О.

Рецензент: Варваренко Г.В.

ОДЕСА – 2017 року

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ	
ВИТРАТВИРОБНИЦТВА.....	6
1.1. Економічна сутність витрат та умови визнання витрат.....	6
1.2. Класифікація витрат та види собівартості.....	8
1.3. Сучасні методи калькулювання собівартості продукції: український та зарубіжний досвід.....	24
1.4. Проблемні питання обліку витрат та можливі шляхи їх вирішення.....	38
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА.....	44
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	44
2.2. Облік прямих матеріальних витрат.....	47
2.3. Облік витрат на оплату праці.....	56
2.4. Облік інших прямих витрат.....	60
2.5. Облік загальновиробничих витрат та порядок їх розподілу.....	71
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ	
ПІДПРИЄМСТВА.....	77
3.1. Мета, задачі та джерела контролю.....	77
3.2. Контроль формування собівартості продукції.....	79
3.3. Аналіз виробничих витрат на підприємстві.....	83
3.4. Прогнозування як інструмент інформаційно-аналітичного забезпечення ефективної системи управління витратами на ТОВ "Енікісс"	88
ВИСНОВКИ.....	98
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	102
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність обраної теми полягає у тому, що виробництво та реалізація продукції потребують трудових, матеріальних і грошових витрат. Основним показником, що характеризує рівень витрат на виробництво продукції та результати виробничо-господарської діяльності підприємства і його структурних підрозділів є собівартість продукції, яка охоплює всі сфери діяльності підприємства.

Собівартість продукції – це основний якісний показник, узагальнюючим показником, який характеризує ефективність роботи підприємства. Чим краще працює підприємство, чим економніше воно використовує власні ресурси, чим успішніше удосконалює свою техніку, тим нижчою буде собівартість виготовленої продукції. Її рівень відбиває досягнення та недоліки роботи як підприємства в цілому, так і кожного структурного підрозділу. Зниження витрат виробництва та собівартості продукції є однією з основних умов зростання прибутку підприємства, підвищення рентабельності, конкурентоспроможності продукції та ефективності його роботи.

За ринкових відносин завдання щодо зниження собівартості продукції централізовано не планується, а ефективність роботи підприємств оцінюється за допомогою показника прибутку. Однак це ще більше посилює значення проблеми зниження собівартості, бо від рівня собівартості залежить конкурентоспроможність продукції, фінансовий стан підприємства, матеріальний та культурний рівень життя його працівників, виконання надходжень до бюджету країни

Аналіз собівартості продукції, робіт і послуг є важливим інструментом у системі управління витратами. Він дає змогу вивчити тенденції зміни її рівня, визначити відхилення фактичних витрат від нормативних (стандартних) і їхні причини, виявити резерви зниження собівартості продукції і виробити заходи з освоєнням.

В останні роки собівартість продукції, її складові, нормативи витрат за окремими елементами, система формування й управління витратами у зв'язку з

ціноутворенням стала об'єктом глибоких наукових досліджень великої групи вітчизняних і зарубіжних учених. Зокрема, це Семенов А. Г., Філінков О., Несвет В. І., Крисанов Д. Ф., Варченко О. М., Рогоза М. Є. Проблемам обліку і аналізу собівартості продукції присвячені праці таких вчених, як Чумаченко Н., Басманов І., Нападовська Л., Апчерч А., Друри К., Голов С.

Мета і завдання дослідження. Основною метою роботи є характеристика теоретичних аспектів собівартості продукції та проведення аналізу собівартості на прикладі Товариства з обмеженою відповідальністю «Енікісс» та розробка на основі цього шляхів її зниження.

Відповідно до поставленої мети в процесі виконання роботи були поставлені наступні завдання:

- опрацювати теоретичні аспекти сутності собівартості та її структури;
- дослідити склад собівартості продукції;
- розглянути методику визначення собівартості;
- охарактеризувати вибране для дослідження підприємство – Товариство з обмеженою відповідальністю "Енікісс";
- дослідити виробничі витрати ТОВ "Енікісс";
- проаналізувати виробничу собівартість;
- визначити шляхи зниження собівартості продукції ТОВ "Енікісс";
- проаналізувати зміни собівартості при зміні постачальника основної сировини;
- надати рекомендації щодо зменшення собівартості продукції на ТОВ "Енікісс";
- зробити прогноз виробництва та реалізації продукції на період свят.

Об'єкт і предмет дослідження. Предметом дипломної роботи є дослідження собівартості продукції підприємства.

Об'єктом дослідження є витрати підприємства ТОВ "Енікісс" на виробництво та формування собівартості продукції.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань у роботі використовувалися такі методи: діалектичний метод пізнання, системний підхід

для комплексного дослідження витрат, що входять до складу собівартості; методичний апарат статистичного аналізу, а саме: регресія – для виявлення складових, що забезпечують поліпшення ефективності управління витратами, що входять до складу собівартості, порівняння – для вивчення особливостей обліку витрат, що входять до складу собівартості продукції на підприємствах та виявлення дискусійних питань в межах їхнього обліку та аналізу; зведення – з метою формулювання рекомендацій щодо поліпшення ефективності господарювання на підприємстві.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних учених, монографії, дисертації, автореферати до дисертацій, збірники наукових праць, статті у фахових наукових виданнях, законодавчі та нормативні акти України, Кабінету Міністрів України, офіційні статистичні дані, реєстри аналітичного та синтетичного обліку, фінансова та податкова звітність ТОВ "Енікісс".

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження зрозуміло, що собівартість – один з найважливіших показників господарської діяльності підприємств, оскільки показує, у що саме обходиться господарству виробництво відповідного виду продукції і наскільки економічно вигідним воно є в конкретних умовах господарювання.

Показник собівартості дає можливість глибоко аналізувати економічний стан підприємства і виявляти резерви підвищення ефективності виробництва. За інших однакових умов підприємство тим більше одержуватиме прибутку на одиницю продукції, чим нижча її собівартість, і навпаки. Із зниженням собівартості зростає цінова конкурентоспроможність продукції, а отже, і зміцнюються позиції підприємства на ринку.

Питання собівартості продукції завжди знаходяться в центрі уваги всіх працівників підприємства на сучасному етапі розвитку економіки.

В роботі розглянуті різні підходи до класифікації витрат, а саме: класифікація за місцем виникнення витрат, за видами продукції, за видами витрат, за способами перенесення вартості на продукцію, за ступенем впливу обсягу виробництва на рівень витрат, за календарними періодами, за економічним змістом, за розрахунком на одиницю продукції, за релевантністю, за ознакою контролеваності.

Приділено увагу методам калькулювання собівартості продукції. Під методом обліку розуміють сукупність способів і прийомів, за допомогою яких у бухгалтерському обліку відображають витрати і процес формування собівартості продукції. Розглянуто вітчизняний та зарубіжний досвід з цього питання.

Вітчизняні методи умовно можна об'єднати у дві групи: позамовне та попроцесне калькулювання. При будь-якому з названих методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції доцільним є застосування нормування витрат та їх обліку в межах норм та відхилень від норм, тобто використання нормативного обліку витрат.

В нашій державі одержали позитивні відгуки та використовуються у практичній діяльності підприємств такі запозичені (зарубіжні) методи обліку витрат

і калькулювання собівартості продукції : „стандарт-кост”, „директ-костинг”, ЛІТ, АВС-метод, ФВА, „таргет-костинг”, „кайзен-костинг” і інші.

Ми вважаємо, що проблемою обліку витрат підприємства в Україні є проблема повноти та своєчасності їх відображення у системі обліку, так як величина витрат представляє собою головний резерв підвищення прибутку підприємства.

Однією з основних проблем калькулювання є економічно обґрунтований розподіл витрат звітного періоду між готовою продукцією і незавершеним виробництвом, між окремими виробами і видами робіт. Розрахунок собівартості виду продукції й окремої його одиниці – основна і кінцева мета виробничого обліку

Також виникає проблема у тому, що багато підприємств взагалі відмовляється від планування собівартості продукції, її аналізу і калькулювання. Але калькулювання собівартості продукції є необхідною частиною процесу перспективного планування і відмовлятися від нього не доцільно.

Як бачимо, питання витрат на виробництво та калькулювання продукції є безмежним полем для дискусій. Але можемо зробити висновки, що відмова від калькулювання фактичної собівартості продукції приведе до невизначеності ціни одиниці продукції (робіт, послуг), до неможливості ефективного управління процесом виробництва і контролю за рівнем витрат. Відповідна інформація допомагає прогнозувати економічні наслідки ситуацій, в яких може опиниться господарство, визначити доцільність подальшого випуску продукції, оптимізувати асортимент продукції, що випускається, оцінити роботу управлінського персоналу тощо. Без калькулювання собівартості продукції взагалі неможливе раціональне управління виробництвом, його перспективне планування і контроль за діяльністю підприємства взагалі.

Об'єктом нашого дослідження стало ТОВ "Енікісс", яке займається виробництвом шоколадних цукерок ручного виробництва, знаходиться на загальній системі оподаткування, є малим та молодим підприємством, на ринок вийшло у кінці 2015 року.

На досліджуваному підприємстві списання сировини та матеріалів на виробництво певної номенклатури продукції відбувається відповідно до

"Рецептури" та "Технологічної карти". Заробітна плата виробничого персоналу на ТОВ "Енікісс" не залежить від обсягів виробництва. Всі працівники знаходяться на окладній системі заробітної плати, нарахування проводяться за дебетом 91 рахунку та розподіляються на собівартість.

В частині обліку оплати праці рекомендуємо підприємству підрахувати, яку кількість часу займає виготовлення кожного виду цукерок і розподіляти заробітну плату виробничого персоналу відповідну трудозатрам.

Такий підхід дасть можливість більш точно визначати собівартість кожного конкретного виду готової продукції. Є дуже важливим моментом керуватися точними даними собівартості продукції. Також ця інформація є дуже необхідною для підрахунку рентабельності кожного виду готової продукції для прийняття управлінських рішень стосовно асортименту.

В частині обліку браку рекомендуємо:

1. Установити перелік причин браку і винних осіб;

2. вести аналітику по браку та в залежності від виду браку відповідним чином відображати в бухгалтерському обліку та в оподаткуванні ПДВ. Як ми вже зрозуміли нарахування податкових зобов'язань по бракованій продукції необхідно не при всіх видах браку, а на досліджуваному підприємстві на сьогоднішній день весь брак списується на витрати та збільшує податкові зобов'язання з ПДВ, тому ведення аналітики по браку та відображення різного виду браку відповідними бухгалтерськими проводками дасть можливість підприємству зменшити свої податкові зобов'язання з ПДВ;

3. визначати допустимі норми технічно неминучого браку в наказі по підприємству, що дасть можливість брак в межах допустимих норм відносити на собівартість виробленої продукції;

4. оптимізувати витрати від браку шляхом пошуку шляхів повернення хоча б сировинної складової вартості забракованої продукції:

- якщо брак продукції не приводить до погіршення смакових та якісних характеристик(цукерка примнулася у коробці, не правильно відійшов трансфер, невдався декор), то такий брак рекомендуємо підприємству або реалізувати в

роздрібній точці підприємства магазині "Kiss" зі знижкою 30-50%, або нарізати та проводити дегустації, цим самим приваблювати нових клієнтів та знайомити їх з асортиментом;

- якщо брак приводить до зміни смакових характеристик продукції і неможливо використати таку продукцію для дегустації, так як це може призвести до поганих відгуків покупців можна запропонувати реалізувати такий брак персоналу підприємства за собівартістю виробництва.

В частині обліку загальновиробничих витрат рекомендуємо розподіляти загальновиробничі витрати відповідно обсягу матеріальних затрат на конкретну номенклатуру, тобто відповідно обсягу виробленої готової продукції кожного виду у вартісному виразі. Такий розподіл дасть можливість максимально точно визначити собівартість кожного виду продукції, який виробляється на підприємстві. Це є дуже важливим моментом, так як для прийняття управлінських рішень стосовно асортиментної політики та ціноутворення на підприємстві завжди вихідною інформацією є собівартість готової продукції.

Аналіз структури витрат на виробництво ТОВ "Енікісс" за економічними елементами свідчить про те, що виробництво є дуже матеріаломістким. З огляду на особливості підприємства як матеріаломісткого виробництва, наголос потрібно робити на підвищенні раціональності використання матеріальних ресурсів, як важливого джерела зниження витрат на виробництво.

Ми проаналізували як буде змінюватися собівартість виробленої продукції у випадках співпраці з основним виробником "Белколад" напряму та при заміні бельгійської сировини на італійську, наприклад на міжнародну компанію "Майстер Мартіні" та порівняли отриману собівартість з діючою собівартістю на ТОВ "Енікісс". На основі проведеного аналізу рекомендуємо підприємству займатися імпортом основної сировини з Бельгії самостійно, а не користуватися послугами посередників на Україні. Це приведе до зменшення собівартості на 25–35%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. _Антонова О. Виробництво: Облік та документальне оформлення / О. Антонова // Баланс Бібліотека. – 2012. – № 14. – 117 с.
2. _Артюх О. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / О. В. Артюх. – Одеса : ОНЕУ, 2012. – 305 с.
3. _Атамас П. Й. Управлінський облік: Навч. посібник / П. Й. Атамас. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
4. _Білова Н. Справжній бухоблік / Н. Білова [та ін.]. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Х. : Фактор, 2008. – 1264 с.
5. _Білоусова І. Проблеми обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції промисловості / І. Білоусова // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 4. – С. 27–38.
6. _Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / М. Т. Білуха. – Київ : А. С. К., 2000. – 692 с.
7. _Бутинець Ф. Ф., Мних Є. В., Олійник О. В. Економічний аналіз. Практикум: Навч. посібник для студентів вузів. / Ф. Ф. Бутенєць, Є. В. Мних, О. В. Олійник. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 416 с.
8. _Бутинець, Ф. Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф.Ф. Бутинєць // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – № 1. – С. 11–15.
9. _Бухгалтерський облік : навч. посіб. / за заг. ред. Вериги Ю. А. — Київ : Центр учб. літ., 2008. – 396 с.
10. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинєць [та ін.]; під заг. ред. Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП "Рута", 2009. – 912 с.
11. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / За ред. Ф. Ф. Бутинця // Житомир: ПП "Рута", 2006.
12. Великий Ю. М. Управління витратами підприємства / Ю. М. Великий [та ін.]. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 192 с.

13. Войтенко Т., Вороня Н. Усе про облік витрат на виробничому підприємстві / Т.Войтенко, Н. Воронян. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х. : Фактор, 2012. – 304 с.
14. Волкова І. А. Фінансовий облік – 1 : навч. посіб. / І. А. Волкова. – Київ : Центр учб. літ., 2008. – 228 с.
15. Ворона Н. та ін. Собівартість: бухгалтерська та податкова / Н. Ворона // Спецвипуск Податки і бухгалтерський облік. – 2013. – № 6. – 128 с.
16. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навч. посібник. / О. О. Гетьман, В. М. Шаповал – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
17. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економічна діагностика: Навч. посіб. / О. О.Гетьман, В. М. Шаповал – К: Центр учбової літератури, 2007. – 307 с.
18. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку / С. Ф. Голов. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
19. Голов С. Ф. Управлінський облік: Підручник / С. Ф. Голов. – 3-е вид. перероб. і доп. – К. : Лібра, 2006. – 704 с.
20. Гончаренко І. А. Сутність та класифікація витрат підприємства / І. А. Гончаренко // Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Серія: Економічні науки. – 2013. - № 4. – С. 458–469.
21. Гончаренко І. М. Організація бухгалтерського обліку в управлінні підприємством : дис. ... канд. екон. наук. : 08.00.09 / Гончаренко Ірина Миколаївна. — Чернігів, 2013. – 180 с.
22. Гордієнко П. Л., Дідковська Л. Г., Яшкіна Н. В. Стратегічний аналіз: Навч. Посібник / П. Л. Гордієнко, Л. Г. Дідковська, Н. В. Яшкіна. – 2-ге вид, перероб. і доп. – К. : Алерта, 2008. – 478 с.
23. Грабова Н. М., Кривоносов Ю. Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках / Н. М. Грабова, Ю. Г. Кривоносов. – Київ : А.С.К., 2006.
24. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б. Г. Грабовецький. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256с.
25. Грицишин Н. Конкурентоспроможність виробничого підприємства / Н. Грицишин // Галицький економічний вісник. – 2005. – № 1. – С. 29–34.

26. Гура И. О. Облік видів економічної діяльності: Навч. Посібник / И. О. Гура. – К. : Знання, 2004. – 541 с.
27. Деречин В. В. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. / В. В. Деречин, М. М. Кізім ; за ред. Деречина В. В. – Київ : Центр навч. літ., 2006. – 352 с.
28. Дерій В. А. Запозичені (зарубіжні) методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції та їхнє використання в Україні / В. А. Дерій // Вісник Львівської комерційної академії, 2010. – Вип. 33. – 260 с. – (Серія економічна).
29. Джулій Л. В. Організація обліку на підприємствах малого бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bookdn.com/book_258.html. – Назва з екрану.
30. Дробязко С. І., Козир Т. М., Холод С. Б. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Навч. посіб. / за заг. ред. П. Й. Атамаса – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
31. Друри К. Учёт затрат методом стандарт-кост / К. Друри, Пер. с англ. – М.: 1998. – 224 с.
32. Друрі К. Облік витрат за методом стандарт-кост / К. Друрі. – М. : ЮНІТІ-ДАНА, 2008. – 224 с.
33. Друрі К. Управлінський та виробничий облік. Підручник / К. Друрі. – 5-е вид., перероб. і доп. – М. : ЮНІТІ-ДАНА, 2005. – 735 с.
34. Економічний аналіз: Навч. Посібник / М. А. Болюх, В.З. Бурчевський, М. І. Горбатюк. За ред.. акад.. НАНУ проф.. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2007. – 556 с.
35. Єгорова Ю. Формуємо собівартість / Ю. Єгорова // Дебет-Кредит. – 2013. – № 21. – С. 22–31.
36. Живко З. Б., Ревак І. О., Живко М. О. Контрольно-ревізійна діяльність: Навчальний посібник – К. : Алерта, 2012. – 496 с.
37. Жмутин О. З. Проблеми обліку витрат і калькулювання собівартості продукції // Електронний науковий архів науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/> – Назва з екрану.

38. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 06 лютого 2015 року №1702-XVIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua – Назва з екрану.
39. Закон України "Про затвердження Плану рахунків бухгалтерсько обліку та Інструкції про його застосування" наказ Міністерства фінансів України від 18.03.2014 №0341 XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua – Назва з екрану.
40. Іванюта П. В., Лугівська О. П. Управління ресурсами та витратами: Навч. посібник / П. В. Іванюта, О. П. Лугівська. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 320 с.
41. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. М. Івахненко. - К. : КНЕУ, 2000.
42. Ільїна С. Б., Журба Т. С. Контролінг процесів господарської діяльності на підприємствах харчової промисловості. Навчальний посібник / С. Б. Ільїна, Т. С. Журба. – К. : "Видавничий дім "Професіонали", 2008 – 592 с
43. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99>. – Назва з екрану.
44. Корда М. А. Проблема визначення собівартості продукції [Електронний ресурс] / М. А. Корда – Режим доступу http://www.rusnauka.com/24_SVMN_2008/Economics/27078. – Назва з екрану.
45. Коробко Г. О. Проблеми обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції в промисловості продукції [Електронний ресурс] / Г. О. Коробко / – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/3_SND_2010/Economics/57574. – Назва з екрану.
46. Крисанов Д. Ф. Формування собівартості продукції і прибутків товаровиробників у харчовому ланцюзі / Д. Ф. Крисанов, О. М. Варченко, М. Є. Рогоза // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 2. – С. 52–69.

47. Ластовецький В. О. Галузевий бухгалтерський облік проблеми теорії і практики: монографія / В. О. Ластовецький / Чернівці : Прут, 2005 – 200 с.
48. Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : навч. посіб. / В. Лень, В. Гливенко. – 3-тє вид. – Київ : Центр навч. літ., 2008. – 608 с.
49. Матюха М. М., Ткачова А. І. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку витрат діяльності підприємства / М. М. Матюха, А. І.Ткачева // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4547>. – Назва з екрану.
50. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: затв. наказ Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 № 373.
51. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. – К. : 2001. – 168 с.
52. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості зі змінами і доповненнями. – К. : 2005. – 263 с.
53. Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія і практика навчально практичний посібник / Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна. – Київ : Центр учбової літератури. - 2010 р.
54. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів України від 07.02.2013 р. №73. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. – Назва з екрану.
55. Ночовна Ю. О. Класифікація витрат за елементами статтями: сучасний стан і проблеми / Ю. О. Ночовна // Вісник Львівської комерційної академії. – 2011. – № 35. – С. 228–231.
56. Облікова політика підприємства: навч. посіб. / Ю. А. Верига, В. А. Кулик, Ю. О. Ночовна, С. Ю. Іванюк – К. : "Центр учбової літератури", 2015. – 312 с.
57. Організація бухгалтерського облік : навч. посіб. / за ред. В. С. Леня. – Київ : Центр навч. літ., 2006. — 696 с.

58. Палий В. Ф. Основы калькулирования. / В. Ф. Палий // Финансы и статистика. – М. : – 1998. – 288 с.
59. Партин Г. О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія / Г. О. Партин – К. :УБС НБУ, 2008. – 219 с.
60. Піскунова Н. В. Аналіз витрат виробництва як важлива ланка ефективного управління промислового підприємства / Н. В. Піскунова, М. Г. Федорець, К. С. Піскунова // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету "Економічна думка", 2013. – Том 13. – С. 357–364.
61. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів від 30.11.99 р. № 291. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z1214-13>. – Назва з екрану.
62. Податкови кодекс України від 10.04.2015р. №263-XIX (зі змінами та доповненнями) // Верховна Рада України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. – Назва з екрану.
63. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" [Електронний ресурс] : затв. Наказом М-ва фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0027-00>. – Назва з екрану.
64. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" [Електронний ресурс]: затв. наказом М-ва фінансів України від 20.10.1999 №246. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>. – Назва з екрану.
65. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання. Підручник / П. Я. Попович – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 365 с.
66. Приймак В. І. Математичні моделі економічного аналізу: Навчальний посібник / В. І. Приймак – К. : Центр учбової літератури, 2009. - 296 с.
67. Пушкар М. С. Облікова політика і звітність. Навч. Посібник / М. С. Пушкар – Тернопіль: Карт-бланш, 2004. – 141 с.

68. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г. В. Савицкая. - 4-е издание, переработанное и дополненное – Минск : Новое знание, 2000. – 688с.
69. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. – Київ : Центр учб. літ., 2013. – 688 с.
70. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська – К. : "Центр учбової літератури", 2013. –688 с.
71. Сиротенко Н. А. Функції обліку та контролю в системі управління матеріальних забезпеченням виробництва (на прикладі підприємств кондитерської галузі) : дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / Сиротенко Наталія Аналоліївна. – Одеса, 2007. – 377 с.
72. Стельмашук А. М. Бухгалтерський облік : навч. Посібник для студ. вищих навч. закладів / А. М. Стельмашук, П. С. Смоленук. – К .: Центр учбової літератури, 2007. – 528 с.
73. Сук Л. К. Організація бухгалтерського обліку : підручник / Л. К. Сук, Л. П. Сук. – Київ : Каравела : Піча Ю. В., 2009. – 624 с.
74. Типове положення по плануванню, обліку та калькулюванню собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 24.04.96р. № 473
75. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко. – 2-ге вид. доповн. і переробл. – Київ : Алерта, 2007. – 954 с.
76. Філінков О. Розміри підприємств і собівартість продукції / О. Філінков // Економіка України. – 2003. – №9. – С. 42–46.
77. Фінансовий облік – Навчальний посібник / За ред.. В. К. Орлів, С. В. Хоми – Київ : Центр учбової літератури 2010р. – 510 с.
78. Фінансовий облік - Сук Л. К. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/>. – Назва з екрану.
79. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами – Огійчук М.Ф. [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://pidruchniki.ws/>.– Назва з екрану.

80. Чебанова Н. В. Бухгалтерський фінансовий облік : посібник / Н. Чебанова, Ю. Василенко. – Київ : Академія, 2002. – 576 с.
81. Чумаченко Н. Г. Методи учёта и калькулирования себестоимости промышленной продукции / Н. Г. Чумаченко. – М.: 1965. – 124 с.
82. Шарманська В. М. Первинна документація і регістри бухгалтерського обліку: Навч. посіб. / В. М. Шарманська. – К.: Знання, 2009. – 269 с.
83. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / В. Г. Швець. – Київ : Знання, 2004. – 447 с.
84. Шермет Н. Г. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Н. Г. Шермет. – К. : Кондор, 2009.